

Tipologia textual.

Propietats textuais

- **Adequació:** adaptació a la situació comunicativa
- **Coherència:**
 - Informació
 - Organització de la informació
- **Cohesió:** connexions internes del text

Tipus de text

Text expositiu

- Finalitat: transmetre informació
- Classificació:
 - Divulgatiu
 - Especialitzat

Text argumentatiu

- Finalitat: convèncer, persuadir o dissuadir

Text instructiu

- Finalitat: informar sobre processos, ordres o obligacions

Text descriptiu

- Finalitat: presentar característiques d'una persona, objecte, animal, espai (interior o exterior), concepte,...
- Classificació
 - Objectiu (p.e. científic)
 - Subjectiu (p.e. literari)

Text narratiu

- Finalitat: relatar fets, històries, biografies, processos...
- Classificació:
 - Literari:
 - Conte
 - Novel·la
 - Periodístic:
 - Notícia
 - Crònica
 - Reportatge

Text conversacional

- Finalitat: Interactuar socialment dos o més interlocutors

Text retòric

- Finalitat: estètica i lúdica

Gèneres literaris

Narrativa

Predominen

- Text narratiu
- Text descriptiu
- Text conversacional

Teatre

Predomina

- Text conversacional

Poesia

Predominen

- Text retòric
- Text descriptiu

Assaig

Predominen

- Text argumentatiu
- Text expositiu

Gèneres Periodístics

- Gèneres on predomina el text narratiu
 - Notícia
 - Crònica
 - Reportatge
- Gèneres on predomina el text argumentatiu
 - Articles d'opinió
 - Editorial
 - Cartes al director

Models d'estructura

- Inductiva/Deductiva
- Introducció/Nus/desenllaç
- Plantejament/Conflicte/Resolució
- D'altres

TIPOLOGIA TEXTUAL

TIPUS DE TEXT	CARACTERÍSTIQUES GRAMATICALS		FORMES LITERÀRIES
	MORFOLOGIA I SINTAXI	ASPECTES TEXTUALS	
<p>EXPOSITIU / EXPLICATIU Dóna informació. Té com a funció explicar i fer entendre una cosa, un concepte, un fet... És el discurs científic i didàctic. La informació és clara i objectiva.</p> <p>Formen part d'aquest text els models descriptiu i instructiu.</p>	<p>Frases compostes: Oracions subordinades: causals, consecutives i finals. Connectors: conjuncions causals, conseqüència i finals...(perquè, ja que / de manera que, per això...) i locucions (en primer lloc, en conclusió...) Lèxic precís i concret.</p>	<p>Estructura: · Introducció, explicació i conclusió (segons la finalitat del text té diferents organitzacions de la informació). Exposició analítica i sintètica. Organització lògica i jeràrquica de les idees (d'allò més general a allò més específic). Ús de gràfics, esquemes i dibuixos. Títols i subtítols.</p>	<p>Llibres de text Diaris Notícies Treballs monogràfics Prendre apunts Conferències Exposicions Revistes temàtiques ...</p>
<p>INSTRUCTIU Dóna informació sobre processos, ordres o obligacions.</p> <p>En trobem en: receptes de cuina, instruccions d'ús, converses quotidianes...</p>	<p>Frases simples Ús de la segona persona verbal de formes paral·leles. Mode imperatiu. Perífrasis d'obligació: haver de + infinitiu caldre, ser necessari Adjectius ordinals i cardinals</p>	<p>Estructura: organització lògica i seqüencial. Modalitat exhortativa o imperativa. Informació precisa i objectiva. Organització de la informació: · materials / estris / aliments... · ordres / normes... Eventualment presenta una disposició espacial especial.</p>	<p>Receptes de cuina Maneig d'aparells Regles de joc Ordres Notificacions Invitacions Prospectes de medicaments Fórmules químiques Plans de treball</p>
<p>NARRATIU Comprèn els textos que relaten fets: històries, biografies, processos... En podem trobar en: rondalles, contes, novel·les, notícies, textos d'història... Es desenvolupen dins situacions d'espai i temps. Presència de diàlegs i descripcions.</p>	<p>Frases simples i compostes (oracions subordinades) Verbs perfectius: passat llunyà i passat recent. Relació de temps verbal. Ús d'adverbis de temps. Connectors temporals: conjuncions, locucions...</p>	<p>Estructura: · ordre cronològic · parts de la narració: plantejament nus desenllaç Punt de vista de la narració: personatges, perspectiva... Protagonistes: principal, secundari, antagonista...</p>	<p>Conte Novel·la Teatre Crònica Còmics Cinema Sèries televisives Reportatges Notícies ...</p>

TIPUS DE TEXT	CARACTERÍSTIQUES GRAMATICALS		FORMES LITERÀRIES
	MORFOLOGIA I SINTAXI	ASPECTES TEXTUALS	
CONVERSACIONAL Llenguatge transaccional: diàleg, discussions... En trobem en els usos orals quotidians i en alguns textos escrits (teatre, novel·la...) Apareix en molts dels treballs escolars.	Frases breus i simples. Enllaços: puntuació relacionada amb l'entonació (guions, cometes, interrogacions, exclamacions...) Pronoms personals, febles i interrogatius. Adverbis d'afirmació i de negació.	Estructura: · emissor · receptor Modalitats: · Interrogació · Asseveració · Exhortació Fórmules: excuses, salutacions, comiats, agraïments, promeses...	Diàlegs Entrevistes Qüestionaris Representacions Enquesta Còmics Acudits de dos o més interlocutors
DESCRIPTIU Defineix o descriu un concepte, una paraula, un paisatge, una persona... Selecció dels trets més significatius d'allò que es descriu. En podem trobar en: monòlegs, discursos, postals, notícies, cartes. Sovint forma part dels textos narratius i expositius.	Oracions de predicat nominal i coordinades copulatives Adjectius qualificatius: morfologia, posició i concordança. Sinònims i antònims, frases fetes, locucions Verbs imperfectes: temps present i imperfet. Adverbis de lloc, de manera...	Estructura: · denominació i expansió Ordre lògic intern: · de més general a més concret · de dalt a baix · d'esquerra a dreta · de dintre a fora ... Precisió lèxica.	Descripció literària: de personatges, d'ambients... Definicions Diccionaris Catàlegs Guies turístiques Inventaris Caricatura ...
POÈTIC Textos considerats com a creació literària. Funció estètica de la llengua.	Figures retòriques sintàctiques: Anacolut, polisíndeton, hipèrbaton, comparació, metàfora, al·literació... (veure annex: Recursos retòrics)	Estructura: · vers · estrofa Llenguatge molt elaborat. Els aspectes formals (fònics, sintàctics, gràfics...) tenen una importància cabdal en aquest model textual i estan estretament lligats al contingut. Jocs de paraules: doble sentits, cacofonies, etc.	Poemes Embarbussaments Dites / Refranys Endevinalles Rodolins Cal·ligrames Cançons Eslògans Galindaines Acròstics ...

[Adaptació de Programes i orientacions per als cursos de llengua catalana (nivells de suficiència i proficiència) 1987. / VILÀ, N. (1990) La Diversitat de la Llengua Escrita Dossiers Rosa Sensat / Extra Com, núm. 2 / CASSANY, D. ET ALTRES (1993) Barcelona.Graó / JORBA, J. (1998) Parlar i escriure per aprendre Barcelona. ICE]